

Niedorper Dictee 2010 (auteur: Henk Heinis)

Sint-Maarten

1. Als iets appelleert aan het sentiment van vreugdevolle herinneringen aan de kinderjaren bij veel Noord-Hollanders is dat wel het sint-maartensfeest. Het novemberfeest is vrijwel altijd gefixeerd geweest op de specifieke datum 11 november en duidde een markering aan van vele door onderliggende verbanden aan elkaar gerelateerde celebratiën, waarvan sommige al in de Germaanse tijd existeerden.
2. In de vroege middeleeuwen was 11 november de dag waarop de oogsten binnengehaald dienden te zijn en het vee op stal moest staan. In menige calendaria speelt Sint-Maartens naamdag een grote rol. Tot in de huidige tijd worden er voor de volwassenen, vooral in het Limburgse, grote vreugdevuren ontstoken, die weer een connotatie met paasvuren kunnen hebben. Het vuur, teken van licht, warmte en geborgenheid, verjoeg de boze geesten, weerde besmettelijke ziekten af en bevorderde de fertiliteit, waarbij de kerk bij de eucharistieviering op deze dag frequent fulmineerde tegen promiscuïteit in de loze winterperiode.
3. Wie kent nu niet de door de stoïcijn Sulpicius Severus en een collega-leerling geschreven biografie over Sint-Maarten? Beroemd is het relaas over Martinus' daad dat hij de helft van zijn mantel tijdens een bitterkoude periode aan een bedelaar gaf, wat nogal opzien baarde. Deze zogenaamde cappa, ook wel capella genoemd, werd een reliek. Later droeg hij uitsluitend grofgreinen kleding.
4. Na een korte militaire carrière, gekentekend door expansieve manoeuvres, functioneerde Martinus als exorcist. Luttele jaren later bekeerde hij zich tot het christendom, richtte, na intensieve negotiatie, een klooster ofwel monasterium op. Hij bemiddelde tussen rivaliserende Romeinse keizers die elkaar op een machiavellistische wijze beoorloogden en realiseerde vrede onder de vele ruziënde prelaten in een bijna schismatisch conflict.
5. Door zijn altruïsme, voortkomend uit grote empathie met de armen en zijn consciëntie was de celebrant zo geliefd dat hij in 372, ondanks zijn aanvankelijke verzet, tot bisschop werd verkozen. Martinus, rond 316 in Pannonië geboren, stierf op 8 november 397 en werd begraven op 11 november.